

Bruselj, 18. februar 2019
(OR. en)

6153/19

CFSP/PESC 96
DEVGEN 23
CLIMA 43
COPS 31
ENV 115
ONU 10
RELEX 105

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Podnebna diplomacija – sklepi Sveta (18. februar 2019)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o podnebni diplomaciji, ki jih je Svet sprejel 18. februarja 2019 na svoji 3673. seji.

SKLEPI SVETA O PODNEBNI DIPLOMACIJI

Svet je sprejel naslednje sklepe:

Nujnost povečanja globalnih ambicij, okrepitve multilateralizma in učinkovitega izvajanja Pariškega sporazuma

1. Podnebne spremembe pomenijo neposredno in življenjsko grožnjo, ki ne bo prizanesla nobeni državi. Po svetu so že vidne različne uničujoče posledice podnebnih sprememb, vendar ukrepanje za zaježitev teh sprememb še vedno ne zadostuje. Kot je izjavil generalni sekretar Združenih narodov in kot je bilo enoznačno potrjeno v posebnem poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5°C, je svetovno ukrepanje prepočasno, da bi preprečili nepovratne in katastrofalne posledice za podnebje. V zvezi s tem je nujno okrepiti globalni odziv na nevarnost podnebnih sprememb v okviru trajnostnega razvoja in prizadevanja za izkoreninjenje revščine. Evropska unija je zato odločena, da bo pripomogla k povečanju globalnih svetovnih ambicij in se postavila na čelo pospešenega ukrepanja za podnebje na vseh frontah, pri čemer priznava resne posledice, ki jih podnebne spremembe predstavljajo za mednarodno varnost in stabilnost.
2. EU potrjuje svojo trdno zavezanost Pariškemu sporazumu kot bistvenemu večstranskemu okviru za urejanje globalnega ukrepanja za boj proti podnebnim spremembam. Svet čestita predsedstvu 24. Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP 24) za organizacijo uspešne konference na Poljskem in pozdravlja njen pozitiven rezultat, t. i. „Pravilnik iz Katowic“, na podlagi katerega lahko Pariški sporazum služi kot učinkovita, operativna in pregledna platforma za reševanje najnujnejših globalnih izzivov in vsem državam zagotavlja močan zagon za nadaljnja prizadevanja in večje globalne podnebne ambicije. EU je do leta 2020 pripravljena objaviti ali posodobiti nacionalno določene prispevke, kot je bilo dogovorjeno v Parizu, ob upoštevanju potrebnih nadaljnjih skupinskih prizadevanj in ukrepov, h katerim so se zavezale vse pogodbenice.

3. EU daje vzgled s preoblikovanjem svojih ambicioznih zavez do leta 2030 v konkretne ukrepe in zakonodajo. Ob priznavanju, da je treba povečati globalne ambicije, je prav tako začela oblikovati svojo vizijo, kako bi v skladu s Pariškim sporazumom izpeljali dolgoročen prehod v podnebno nevtralno prihodnost. Naš izziv je doseči ta cilj, obenem pa zagotoviti, da je prehod pravičen za vse in da nihče ni izpuščen.
4. Svet poziva vse države, da se pridružijo potrebnemu povečanju globalnih ambicij, ki je utemeljeno z ugotovitvami najnovejšega poročila IPCC in dialogom iz Talanoe, in potrdijo skupno odločenost za doseg ciljev iz Pariškega sporazuma, zlasti omejitve globalnega segrevanja precej pod 2 °C in nadaljnjih prizadevanj za omejitev temperaturnega povečanja na 1,5 °C.
5. Podnebje zadeva vse nas: države, organizacije, zasebni sektor, državljane, zato smo zanj odgovorni vsi deležniki. Usklajeno ukrepanje s ciljem preobrazbe je treba zato razširiti na različne ravni upravljanja, pri čemer imajo nedržavni akterji ter regionalne in lokalne vlade ključno vlogo v boju proti podnebnim spremembam in pri izvajanju ambicioznih rešitev na terenu. Poleg tega bosta imela nadaljnja uporaba in preusmerjanje potrebnih finančnih sredstev iz različnih virov, tudi novih virov prispevkov, ključno vlogo pri prehodu na gospodarstva z nizkimi emisijami, odporna na podnebje.

Podnebje, mir in varnost

6. Svet je prepričan, da podnebne spremembe delujejo kot multiplikator groženj in so vedno pogostejše tudi same predstavljene kot grožnja, ki bi lahko imela resne posledice za mir in varnost po svetu. Svet priznava, da so najrevnejše države in države, ki so v najranljivejšem položaju, tudi najbolj izpostavljene in se najmanj zmožne odzvati ali prilagoditi na podnebne spremembe. Poleg blažitve in prilagajanja so osnovni stebri obvladovanja tveganja podnebnih sprememb tudi krepitev odpornosti, prehranska in hranilna varnost, zmanjševanje tveganja nesreč, preprečevanje konfliktov ter trajnostni razvoj, zlasti upravljanje trajnostnega povpraševanja ter upravljanje in uporaba naravnih virov in naravnih rešitev. Vključitev varnostnega vidika v vse navedene procese, obenem pa zagotovitev vključujoče udeležbe, sta bistveni za blažitev rušilnih posledic podnebnih sprememb in njihovega negativnega vpliva na doseganje ciljev trajnostnega razvoja.
7. Svet je močno zaskrbljen zaradi slabšanja svetovne biotske raznovrstnosti, svetovnih vodnih virov in ekosistemov ter zaradi vedno večje nevarnosti, ki izhaja iz degradacije tal, pomanjkanja vode, tveganj, povezanih z vodo, in skrajnih vodnih pojavov. Ugotovitev Arktičnega sveta, da se Arktika segreva več kot dvakrat hitreje od svetovnega povprečja, je še posebej zaskrbljujoča, saj ima resne globalne posledice. Svet opozarja na zavezo EU, da bo okrepila svojo podporo za varstvo arktičnega okolja, tudi z zmanjšanjem onesnaževal zraka, zlasti črnega ogljika. Svet podpira celovita in usklajena mednarodna prizadevanja za obravnavanje posledic podnebnih sprememb, povezanih z vodo, v skladu s sklepi Sveta iz novembra 2018 o diplomaciji na področju voda. Svet spodbuja podnebno ukrepanje v korist oceanov, tudi prek naravnih obalnih in morskih rešitev v okviru ustreznih dolgoročnih strategij za nizke emisije. Svet poudarja pomen čezmejnega sodelovanja med državami članicami in partnerskimi državami, predvsem pri presoji čezmejnih vplivov na okolje in ocenah varnosti, vključno z jedrsko varnostjo.

8. Svet pozdravlja dogodek na visoki ravni, ki ga je 22. junija 2018 sklicala visoka predstavnica/podpredsednica Komisije in na katerem sta bila poudarjena nujnost in pomen odpravljanja tveganj, ki jih podnebne spremembe predstavljajo za varnost in mir. Udeleženci so potrdili številne dejanske in potencialne varnostne grožnje, ki jih predstavljajo podnebne spremembe, in opozorili na skupno odgovornost za predvidevanje teh vplivov, pripravo nanje in njihovo ublažitev. Svet pozdravlja nadaljnje dogodke, ki gradijo na obstoječih pobudah, kot sta pobuda za varnost planeta in vrhunsko srečanje na temo vode 2019 v Budimpešti.
9. Svet poziva visoko predstavnico, Komisijo in države članice EU, naj zagotovijo, da se v okviru instrumentov za preprečevanje konfliktov, kot je sistem EU za zgodnje opozarjanje na konflikte, upoštevajo varnostni izzivi, povezani s škodljivimi učinki podnebnih sprememb in okoljskimi dejavniki tveganja, ter okrepi povezava med zgodnjim opozarjanjem in zgodnjim ukrepanjem na različnih področjih politike, vključno z ocenami tveganja in učinka ter strategijami s terena. Svet poleg tega poziva akterje EU za varnost in obrambo k povečanju ozaveščenosti o varnostnih tveganjih, povezanih s podnebnimi spremembami.
10. Svet pozdravlja večjo osredotočenost na varnostne posledice podnebnih sprememb v Varnostnem svetu Združenih narodov (VSZN), tudi v posebnih razpravah, ki so potekale 11. julija 2018 oziroma 25. januarja 2019 pod predsedovanjem Švedske in Dominikanske republike. Svet pozdravlja ukrepe za krepitev tovrstnih prizadevanj v strukturah ZN prek posebnega začetnega mehanizma za obravnavanje varnostnih tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami. Svet še naprej spodbuja VSZN in sistem Združenih narodov k oblikovanju celovite informacijske podlage za VSZN o varnostnih tveganjih, povezanih s podnebnimi spremembami, k celovitemu upoštevanju kratkoročnih in dolgoročnih podnebnih in okoljskih dejavnikov tveganja pri ocenjevanju in obvladovanju groženj miru in varnosti na državni, regionalni in mednarodni ravni ter k uporabi strokovnega znanja celotnega sistema ZN, da bi oblikovali operativne odzive na ta tveganja in okrepili misije ZN na terenu, na primer s krepitvijo obstoječih mehanizmov za zgodnje opozarjanje.

2019 – kritično leto za podnebne ukrepe in trajnostni razvoj na ravni Združenih narodov

11. Vse strani morajo nujno sprejeti nadaljnje odločilne ukrepe. Svet z zanimanjem pričakuje vrsto dogodkov na visoki ravni, na katerih naj bi podprli zaveze za hitre in ambiciozne podnebne ukrepe na svetovni ravni v letu 2019. Politični forum ZN na visoki ravni, ki bo julija 2019, bo izredna priložnost, da se poudarijo sinergije med podnebnimi ukrepi in izvajanjem Agende 2030, kot je navedeno tudi v posebnem poročilu IPCC o 1,5°C, zlasti pa povezave med ciljema 13 in 16, ter da se spodbudi njihovo izvajanje. EU poleg tega poziva vse partnerje, naj se pridružijo oblikovanju vsebinsko tehtnih in pozitivnih prispevkov za podnebni vrh, ki ga pripravlja generalni sekretar Združenih narodov, z naslovom „Tekma, na kateri lahko zmagamo“. Ta vrh bo skupaj z vrhom o ciljih trajnostnega razvoja potekal septembra 2019 ob otvoritvi 74. zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov. EU meni, da bo podnebni vrh v okviru generalnega sekretariata Združenih narodov ključna priložnost za aktiviranje politične volje, da se okrepijo globalne ambicije za cilje iz Pariškega sporazuma ter da vlade in nevladni akterji prikažejo ukrepe za preobrazbo.
12. Podnebni ukrepi in agenda za trajnostni razvoj do leta 2013 se morata vzajemno krepiti z akcijsko agendo iz Adis Abebe in Sendajskim okvirom za zmanjšanje tveganja nesreč. EU z zanimanjem pričakuje, da se bo leta 2019 nadalje spodbujala usklajenost na ravni držav in na večstranski ravni med cilji trajnostnega razvoja in podnebnimi programi. EU poziva vse partnerje, naj podprejo prizadevanja generalnega sekretarja ZN za približevanje teh teženj. EU bo še naprej podpirala, spodbujala in varovala človekove pravice, enakost spolov in opolnomočenje žensk v okviru podnebnih ukrepov.

13. EU je še naprej zavezana tudi spodbujanju kar največjega učinka prispevkov drugih ustreznih večstranskih procesov, pri čemer zlasti Mednarodno organizacijo civilnega letalstva (ICAO) poziva, naj začne čim prej izvajati učinkovito shemo za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika (CORSIA) ob hkratnem zagotavljanju njene okoljske celovitosti, na naslednjem zasedanju svoje skupščine pa naj se dogovori o dolgoročnem cilju. EU poleg tega poziva Mednarodno pomorsko organizacijo (IMO), naj izvaja svojo začetno strategijo za emisije toplogrednih plinov skladno s temperaturnimi cilji iz Pariškega sporazuma. EU pozdravlja začetek veljavnosti kigalijske spremembe Montrealskega protokola 1. januarja 2019, ki prispeva k uresničevanju ciljev iz Pariškega sporazuma, in poziva druge pogodbenice Montrealskega protokola, naj to spremembo čim prej ratificirajo.

Tekma, na kateri lahko vsi zmagamo: dolgoročna strategija EU

14. Svet priznava, da bodo za omejitev globalnega segrevanja na precej manj kot 2°C in nadaljevanje prizadevanj za omejitev segrevanja na 1,5°C v naslednjih desetletjih potrebni hitra in daljnosežna preobrazba družbe, varstvo okolja in gospodarska tranzicija. EU bo do leta 2020 UNFCCC predložila ambiciozno dolgoročno strategijo, s katero si bo prizadevala za podnebno nevtralnost v skladu z določbami Pariškega sporazuma, vse pogodbenice zadevnega sporazuma pa poziva, naj pravočasno predložijo svoje dolgoročne strategije.
15. EU bo še naprej sodelovala s svojimi partnerji ter z njimi izmenjevala izkušnje in najboljše prakse, da bi pospešili ambiciozno in učinkovito izvajanje politike in vnaprejšnje načrtovanje. EU poudarja, da morajo zlasti gospodarstva držav skupine G20, ki so odgovorna za okoli 80 % globalnih emisij, prevzeti vodilno vlogo in do leta 2020 predložiti ambiciozne dolgoročne strategije, skladne z dolgoročnimi cilji Pariškega sporazuma za podnebne ukrepe. V okviru sodelovanja s tretjimi državami imajo podnebni ukrepi že pomembno vlogo, EU pa se bo v političnih dialogih ter podnebni in energetske diplomaciji še dodatno usmerila na ukrepanje in strateške partnerje spodbujala k pospeševanju prehoda na podnebno nevtralno in krožno gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe.

16. Svet meni, da bo potreben globalni prehod s fosilnih goriv morda resno zamajal geopolitično ravnotežje, kar bi lahko imelo zunanjepolitične in varnostne posledice za EU, kot je pred kratkim ocenila globalna komisija za geopolitiko energetskega prehoda. Svet zato pozdravlja strateško dolgoročno vizijo Evropske komisije za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo z naslovom „Čist planet za vse“. Svet poudarja, da se morajo razprave osredotočiti na različne načine, na katere bi lahko dosegli podnebno nevtravnost, skladno s Pariškim sporazumom. Svet poudarja, da je pomembno skrbno preudariti znanstvene in na dokaze oprte kazalnike, obenem pa z ustreznim upoštevanjem posebnih socialno-ekonomskih okoliščin, vlaganjem v inovativne tehnološke rešitve, opolnomočenjem državljanov in nevladnih akterjev ter z usklajevanjem ukrepov na ključnih področjih, na primer v energetske in industrijske politiki, kmetijski politiki, raziskavam in finančni politiki, zagotoviti pravičen prehod. Svet opozarja, da sta oblikovanje cen ogljika in reforma subvencioniranja fosilnih goriv ključna ukrepa pri spodbujanju okolja za usklajevanje finančnih tokov z usmerjenostjo v varen in trajnosten razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov in odporen na podnebne spremembe.

Nadaljnja krepitev mednarodnega podnebnega sodelovanja EU in podpore

17. Svet poziva Komisijo, visoko predstavnico in države članice, naj zagotovijo, da bodo podnebni ukrepi EU zajeli vse izzive in posledice. V politične dialoge na vseh ravneh in skupne akcijske načrte je treba vključiti podnebne ukrepe. Visoka predstavnica in Komisija naj v prihodnjem načrtovanju finančnega in tehničnega sodelovanja s partnerskimi državami, med drugim tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru, ustrezno upoštevata podnebne ukrepe.
18. EU in države članice so še naprej zavezane nadaljnjemu povečanju sredstev za podnebje na mednarodni ravni, kar spada v okvir skupnega cilja razvitih držav, da do leta 2020, in vse do leta 2025, skupaj namenijo 100 milijard USD na leto za blažitev posledic in prilagajanje, in sicer iz različnih javnih in zasebnih virov, instrumentov in kanalov. Zavezane so cilju iz Pariškega sporazuma v zvezi z usklajevanjem finančnih tokov z usmerjenostjo v razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov in odporen na podnebne spremembe, kar je v skladu z akcijskim načrtom Komisije o financiranju trajnostne rasti. EU si bo na mednarodni ravni še naprej prizadevala za to, da bi tudi drugi partnerji in države zagotovili podoben finančni prispevek.

19. EU in države članice priznavajo pomen ukrepov in dejavnosti za prilagoditev na posledice podnebnih sprememb, vključno s krepitevijo odpornosti in zmanjševanjem ranljivosti. Poleg tega EU poudarja pomen sodelovanja z vsemi partnerskimi državami pri prilagajanju, zlasti z najmanj razvitimi državami in majhnimi otoškimi državami v razvoju, ki so najbolj ranljive za posledice podnebnih sprememb.
-